

GEBRUIKEN BIJ OVERLIJDEN

In het boek "Peelwerkers" van Antoon Coolen komt een beschrijving voor van alles wat er gebeurde rond de dood van de peelwerker Piet Klep. Daar veel van de handelingen overeenkomen met hetgeen in Gemert gebeurde en soms nog gebeurt, is het de moeite waard, dit hier te vermelden. Een volgende keer zal ik enkele gegevens opnemen over de gebruiken bij het sterven van een klein kind, iets wat ook in hetzelfde boek op aangrijpende wijze wordt verteld. Het lezen van het boek, dat in eb bij Deurne speelt, is een iedereen aan te bevelen.

Zogauw er een lijk in huis is, worden de vensters (luiken) gesloten. Enkele vrouwen uit de buurt komen dan helpen: zij kleden het lichaam uit, leggen het af, wassen het en geven het bed in de bedstee zonodig een verschoning; dan wordt de dode er in gelegd. Ze schuiven een tafel bij de bedstee, zetten een kruis op tafel, een wijwaterbakje met palm erbij en twee waskaarsen naast het kruis. Als ze klaar zijn, knielen ze in de herd en bidden een paternoster. Een paar mannen gaan de rozenkrans aanzeggen in de buurt. 's-Avonds komen de burens in het sterfhuis bijeen om de rozenkrans te bidden. Ze hebben stoelen meegebracht uit de herberg in de buurt. Een buurvrouw bidt voor. De kaarsen zijn aangestoken. Na afloop blijven twee mannen achter om bij het lijk te waken. Ze brengen de nacht door met het eten van boterhammen, drinken van koffie, bidden van vijf onze vaders, het stoken van de kachel met klot(turf), kaarten en het drinken van cognac die ze zelf een fles hebben meegebracht. Ook hebben ze twee borreltjes in hun zak. Ze roken een pijp, ze bidden weer een rozenhoedje en zo gaat de nacht voorbij.

De volgende dag wordt de kist thuis gebracht en het lichaam er in gelegd. De deksel wordt nog niet gesloten, want 's avonds, als de buurt weer de rozenkrans komt bidden, moet iedereen het lijk nog

eens zien. Nadat voor de derde keer de rozenkrans is gebeden en de buurlui 's nachts om beurten hebben gewaakt, wordt het lichaam begraven. De buurt rijdt het met paard en boerekar naar het dorp. De voerman zit op de kar bij de kist. De kist is van wit hout, onversierd, de kist van een arme man. Achter de kar lopen de mannen voorop in hun zondagse pakken en met de zwarte pet op; daarachter de vrouwen. De moeder van de overledene heeft de zwarte falie om, ze loopt, weggestopt in de ruime plooiën, voort. Als ze tussen de huizen komen, staan daar de dragers met de lege baar en het zwarte kleed er netjes opgevouwen bovenop. Het zijn een paar peelwerkers die vooruit zijn gelopen om de baar te halen. De kist wordt op de baar geplaatst. Het zwarte kleed met het grote zilveren kruis erop, wordt over de kist gespreid. De zes dragers, aan elke kant drie, tillen en dragen. De klokken luiden...

M.A. vd Wijst

+

Martin A. van der Wijst
en
Hermine M. Koning

geven mede namens wederzijdse ouders kennis van hun voornemen in het huwelijk te treden op zaterdag 12 december 1964. Het burgerlijk huwelijk wordt gesloten om 9.30 ten stadhuijze van Utrecht. De kerkelijke inzegening wordt verricht door de weleerwaarde heer W. Knoppers, geestelijke te Utrecht in de Geertekerk, Geertekerkhof 22 te Utrecht. Gelegenheid tot gelukwensen van 12.00 uur tot 13.30 in de Geertekerk. Toekomstig adres: Stellingwerfstraat 55 III, Arnhem.

+